

Dosarul nr. 2ra-1212/16

Instanța de fond: Judecătoria Cahul – M. Bușuleac

Instanța de apel: CA Cahul – G. Vavrin, T. Dimitriadi, I. Dănăilă

DECIZIE

15 iunie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței

Svetlana Filincova,

judecători

Sveatoslav Moldovan, Iurie Bejenaru,

Dumitru Mardari, Maria Ghervas,

examinînd recursul, declarat de avocatul Ion Stoian în interesele lui Vasile Cercel, Veaceslav Carp și Gospodăria Țărănească „Carp Veaceslav”, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Veaceslav Carp și Gospodăria Țărănească “Carp Veaceslav” împotriva lui Vasile Cercel și Gospodăria Țărănească „Cercel Vasile” privind repararea prejudiciului,

împotriva deciziei Curții de Apel Cahul din 24 decembrie 2015,

C O N S T A T Ă :

La 26 iunie 2013 Veaceslav Carp și GȚ “Carp Veaceslav” s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva lui Vasile Cercel și GȚ “Cercel Vasile” privind repararea prejudiciului.

În motivarea cererii reclamantul a invocat că îi aparține cu drept de proprietate terenurile agricole amplasate în or. Cahul și în s. Cotihana, r-nul Cahul, care sînt prelucrate de GȚ “Carp Veaceslav”, fiind cultivate cu viță de vie, soiul de masă “Moldova”, anul 2 de vegetație. Terenurile lui sînt învecinate cu terenurile agricole ce aparțin cu drept de proprietate lui Vasile Cercel, care sînt prelucrate de GȚ “Cercel Vasile”, fiind plantate semințe de porumb.

Veaceslav Carp a menționat că în perioada 20 – 21 mai 2013 Vasile Cercel și-a prelucrat terenurile agricole cu erbicide. În rezultatul lucrărilor efectuate au fost parțial nimiciți și afectați butașii de viță de vie plantați pe loturile sale de pămînt pe o

suprafață de 5 ha. Despre acest fapt el a sesizat Consiliul raional Cahul, care a format o comisie pentru cercetarea cazului. Ieșind la fața locului comisia prin actul din 28 mai 2013 a constatat faptul încălcării condițiilor de folosire a erbicidului “2.4 – D” (sare amină) care a condiționat distrugerea butucilor tineri de viță de vie “Moldova”. Prin raportul de constatare din 04 iunie 2013 prejudiciul suferit a fost evaluat la suma de 392.263,25 lei.

Reclamantul a solicitat încasarea din contul lui Vasile Cercel în beneficiul său suma de 392.263,25 lei cu titlu de prejudiciu și cheltuieli de vegetație.

Prin hotărârea Judecătorei Cahul din 10 aprilie 2015 s-a respins cererea de chemare în judecată înaintată de către Veaceslav Carp ca fiind neîntemeiată. În motivarea soluției s-a reținut că în cadrul examinării cauzei nu a fost prezentat nici un act, ce ar confirma că 2.112 butași s-au uscat în urma acțiunilor lui Vasile Cercel. Din tabelul fotografic anexat la concluziile expertului nu rezultă că butașii sînt uscați. Astfel instanța de fond a apreciat critic pretențiile reclamantului precum că în urma acțiunilor lui Vasile Cercel s-au uscat butașii și că cheltuielile suportate de către reclamant sînt consecințele acțiunilor lui Vasile Cercel. Instanței de judecată nu i s-a prezentat nici un act, ce ar demonstra cheltuielile efectiv realizate pentru procurarea butașilor, nu s-au prezentat facturile de procurare a combustibilului, acte ce ar confirma utilizarea mijloacelor tehnice – agricole pentru replantare și care este capacitatea de consum a acestora (f.d. 182, 186 – 192 vol. I).

La 24 aprilie 2015 Veaceslav Carp și GȚ “Carp Veaceslav” a înaintat cerere de apel, solicitînd casarea hotărîrii Judecătorei Cahul din 10 aprilie 2015, cu pronunțarea unei noi hotărîri de admitere a acțiunii integral (f.d. 184, 185, 205 – 212 vol. I).

Prin decizia Curții de Apel Cahul din 24 decembrie 2015 s-a admis cererea de apel declarată de Veaceslav Carp și GȚ “Carp Veaceslav”. S-a casat hotărîrea Judecătorei Cahul din 10 aprilie 2015, s-a pronunțat o nouă hotărîre, prin care s-a admis parțial cererea de chemare în judecată înaintată de Veaceslav Carp și GȚ “Carp Veaceslav”. S-a încasat de la Vasile Cercel în beneficiul lui Veaceslav Carp prejudiciul material în sumă de 40.210 lei, venitul ratat în sumă de 217.472 lei și cheltuielile de judecată în sumă de 7.000 lei. S-a încasat de la Vasile Cercel în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 730 lei. În rest acțiunea s-a respins (f.d. 269 – 278 vol. I).

La 28 martie 2016 avocatul Ion Stoian în interesele lui Vasile Cercel a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Cahul din 24 decembrie 2015, solicitînd casarea acesteia, cu menținerea hotărîrii Judecătorei Cahul din 10 aprilie 2015 (f.d. 2 – 4 vol. II).

În motivarea cererii de recurs recurentul a invocat că instanța de apel nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată, a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată, a interpretat în mod eronat legea, erorile comise de către instanța de judecată au dus la încălcarea esențială a drepturilor fundamentale.

La 26 aprilie 2016 Veaceslav Carp și GȚ “Carp Veaceslav” a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Cahul din 24 decembrie 2015, solicitînd casarea acesteia în partea respingerii acțiunii, cu pronunțarea unei noi hotărîri de admitere integrală a acțiunii (f.d. 14 - 17 vol. II).

În motivarea cererii de recurs recurentul a invocat că instanța de apel nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată, a interpretat eronat legea, a apreciat probele în mod arbitrar.

Conform prevederilor art. 434 alin. (1) CPC recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Materialele cauzei atestă că decizia Curții de Apel Cahul a fost pronunțată la 24 decembrie 2015 și a fost expediată părților la data de 22 februarie 2016 (f.d. 280 vol I). Recurentul a depus recurs la 28 martie 2016 și se consideră a fi depus în termen.

Examinînd materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în cererea de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție conchide că recursul declarat urmează a fi admis din următoarele considerente.

Conform art. 445 alin. (1) lit. f) CPC instanța de recurs, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze decizia instanței de apel și să mențină hotărîrea primei instanțe.

Curtea de Apel Cahul prin decizia din 24 decembrie 2015 a admis cererea de apel declarată de Veaceslav Carp și GȚ “Carp Veaceslav”, a casat hotărîrea Judecătorei Cahul din 10 aprilie 2015, a pronunțat o nouă hotărîre prin care s-a admis parțial cererea de chemare în judecată înaintată de Veaceslav Carp și GȚ “Carp Veaceslav”, a încasat de la Vasile Cercel în beneficiul lui Veaceslav Carp prejudiciul material în sumă de 40.210 lei, venitul ratat în sumă de 217.472 lei și cheltuielile de judecată în sumă de 7.000 lei, a încasat de la Vasile Cercel în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 730 lei, în rest acțiunea s-a respins.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit consideră neîntemeiată concluzia instanței de apel din următoarele motive.

Din materialele cauzei rezultă că Veaceslav Carp deține cu drept de proprietate terenurile agricole amplasate în or. Cahul și în s. Cotihana, r-nul Cahul, care sînt prelucrate de GȚ “Carp Veaceslav”, fiind cultivate viță de vie, soiul de masă “Moldova” anul 2 de vegetație. Terenurile lui sînt învecinate cu terenurile agricole ce aparțin cu drept de proprietate lui Vasile Cercel, care sînt prelucrate de GȚ “Cercel Vasile”, fiind plantate semințe de porumb. În perioada 20 – 21 mai 2013, Vasile Cercel și-a prelucrat terenurile agricole sale cu erbicide în rezultatul căreia au fost parțial nimiciți și afectați butașii de viță de vie plantați pe loturile sale de pămînt pe o suprafață de 5 ha. În urma acestui fapt s-a adresat Consiliului raional Cahul, care a format o comisie. Ieșind la fața locului, prin actul din 28 mai 2013 comisia a constatat faptul că în urma încălcării condițiilor de folosire a erbicidului “2.4 – D” (sare amină) au fost afectați și nimiciți butașii tineri de viță de vie “Moldova”. Astfel, conform raportului de expertiză din 04 iunie 2013 prejudiciul suferit a fost evaluat la suma de 392.263,25 lei.

Instanța de recurs reține că Veaceslav Carp a solicitat încasarea din contul lui Vasile Cercel cu titlu de prejudiciu cauzat prin deteriorarea viței de vie cu erbicide în perioada 20-21 mai 2013, care a fost plantată de reclamant în anul 2012, suma de 92.263,25 lei, dintre care suma de 40.210 lei fiind cheltuieli necesare pentru plantarea a 2.112 de butași noi.

Colegiul constată întemeiată concluzia instanței de fond precum că în cadrul examinării cauzei nu s-au prezentat probe ce ar confirma că 2.112 butași s-au uscat în urma acțiunilor lui Vasile Cercel, iar din tabelul fotografic anexat la concluzia expertului, nu se confirmă că sînt butași uscați.

Conform art. 14 alin. (1) și (2) Cod Civil persoana lezată într-un drept al ei poate cere repararea integrală a prejudiciului cauzat astfel. Se consideră prejudiciu cheltuielile pe care persoana lezată într-un drept al ei le-a suportat sau urmează să le suporte la restabilirea dreptului încălcat, pierderea sau deteriorarea bunurilor sale (prejudiciu efectiv), precum și beneficiul neobținut prin încălcarea dreptului (venitul ratat).

Art. 1416 alin. (1) Cod Civil stipulează că instanța de judecată stabilește felul despăgubirii în funcție de circumstanțe. Ea va lua hotărîre diferită de cererea păgubitelui numai din motive întemeiate.

În cadrul examinării cauzei s-a prezentat concluzia expertului nr. 020613PR din 04 iunie 2013, în care s-a indicat că venitul ratat de către GȚ “Carp Veaceslav” este egal cu 300.000 lei, iar afectarea viței de vie de soiul “Moldova”, ce aparține reclamantului duce la pierderea unui an de roadă, pierderile financiare constituie prețul mediu a unui kg de struguri de soiul “Moldova” în anul 2012 a alcătuit 7,5 lei, iar roada medie fiind egală cu 8.000 kg la ha.

Instanța de recurs reține justă concluzia primei instanțe precum că în anul 2013 reclamantul nu putea să aibă roada de 8.000 kg la ha, nefiind prezentat de către părți în acest sens probe justificative.

Astfel că evaluarea despăgubirilor plătite în calitate de venit ratat, se va efectua în dependență de mai multe criterii, iar reclamantul urma să dovedească posibilitatea obiectivă, reală a obținerii unor venituri, oferta din partea agenților economici privind intenția de a procura strugurii.

Cu atît mai mult că la examinarea cauzei s-a stabilit faptul că la cererea lui Veaceslav Carp s-a format o Comisie care la 28 mai 2013 a întocmit un act, în care a indicat că porumbul a fost prelucrat cu substanță ierbicidă și în direcția cum a bătut vîntul, via a fost afectată.

De asemenea, specialiștii au concluzionat că cunoscînd dinamica dezvoltării culturilor și că afecțiunea este doar una bănuită, de a urmări dinamica acestei culturi. Ulterior, în urma unor noi inspectări, în componența aceleiași comisii, au mai fost întocmite alte acte: la 05 iulie 2013 suprafața afectată era doar de 2,1 ha cu procentul de afectare de 6%; la 30 august 2013 suprafața afectată era doar de 2,1 ha cu procentul de afectare de 6% și la 17 iulie 2014 a fost constatat că via și-a revenit totalmente și că nu a avut de suferit.

Totodată specialiștii au indicat că via era tînără, procentul de prindere a butașilor nu este de 100%, de aceea anual trebuie o răsădire a butașilor lipsă.

În acelaș timp reclamantul Veaceslav Carp a prezentat instanței de judecată contractul de vînzare – cumpărare a materialului săditor viticol nr. 121 din 14 mai 2013 încheiat între SRL “Codru ST” și GȚ “Carp Veaceslav”, prin care se atestă că a procurat 2.300 butași de viță altoită soiul “Moldova”, clona portaltoluiului C5BB cu prețul de 32.200 lei (14 lei buc.). Pentru confirmarea realizării contractului menționat,

reclamantul a prezentat certificatul de calitate nr. 19 din 03 aprilie 2014 și facturile fiscale de achitare a prețului butașilor (f.d. 105 – 108).

Însă instanța de fond corect a concluzionat că aceste probe fiind nepertinente și inutile speței date, deoarece contractul dat a fost încheiat la 14 mai 2013, iar pîrîtul Vasile Cercel și-a prelucrat loturile cu erbicid la 20 – 21 mai 2013, astfel că nu s-a confirmat legătură de cauzalitate între contractul menționat și acțiunile lui Vasile Cercel. Or, reclamantul Veaceslav Carp a procurat numărul butașilor necesari pentru replantarea viței de vie, care s-a uscat în mod natural, dar nu din cauza lui Vasile Cercel.

De asemenea reclamantul Veaceslav Carp a solicitat recuperarea cheltuielilor pentru combustibil în mărime de 43.616 lei acestea fiind necesare pentru replantare, iar calculul fiind efectuat reieșind din proiectul înființării plantațiilor multianuale cifru 1.090 din 2011, iar potrivit calculului constituie suma de 8.723,25 lei necesare pentru prelucrarea 1 ha și compensarea cheltuielilor necesare pentru plata lucrătorilor în sumă de 8.437,25 lei.

Însă Veaceslav Carp și în acest sens nu a prezentat dovada ce ar confirma că au fost cheltuite efectiv aceste sume bănești, facturi de procurare a combustibilului, acte ce ar confirma utilizarea mijloacelor tehnice – agricole pentru replantare, care este capacitatea de consum a acestora, cîte persoane au lucrat la lucrările pentru restabilirea plantației de viță de vie, care a fost salariul mediu al acestora, cîte ore au lucrat aceste persoane și ce lucrări anume au efectuat.

Totodată, instanța de recurs nu poate reține argumentele invocate de Veaceslav Carp și GȚ „Carp Veaceslav” în cererea de recurs, ori ele poartă un caracter declarativ, lipsite de un suport juridic și care vin în contradicțiile cu circumstanțele pricinii.

Astfel, concluziile primei instanțe privind respingerea cererii de chemare în judecată înaintată de Veaceslav Carp și GȚ „Carp Veaceslav” ca neîntemeiată, sînt apreciate de instanța de recurs ca fiind juste. Or, prima instanță a ajuns la concluzia netemeiniciei acțiunii, reieșind din probele prezentate.

Conform prevederilor art. 118 alin. (1) CPC fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale, dacă legea nu dispune altfel, iar art. 121, 130 alin. (2) și (3) CPC, prevăd că, instanța judecătorească reține spre examinare și cercetare numai probele pertinente, care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existența sau inexistența de circumstanțe, importante pentru soluționarea justă a cazului.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit reiterează că, conform Convenției europene a drepturilor omului, în materia administrării probelor, elementul determinant al examenului efectuat de către instanța europeană este maniera în care probele sînt prezentate în fața judecătorului național (*CEDO, hot. Barbera, Messegue și Jabardo, § 68*).

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție conchide că argumentele aduse de avocatul Ion Stoian în interesele lui Vasile Cercel și-au găsit confirmare în cadrul examinării prezentului recurs, care urmează a fi admis, cu casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărîrii

Judecătoria Cahul din 10 aprilie 2015, prin care acțiunea a fost respinsă și a respinge argumentele recursului înaintat de către Veaceslav Carp și GT „Carp Veaceslav”.

Reieșind din cele expuse, în baza art. 445 alin. (1) lit. f) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

DECIDE:

Se respinge recursul declarat de către Veaceslav Carp și Gospodăria Țărănească „Carp Veaceslav”.

Se admite recursul declarat de către avocatul Ion Stoian în interesele lui Vasile Cercel.

Se casează decizia Curții de Apel Cahul din 24 decembrie 2015, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Veaceslav Carp și Gospodăria Țărănească “Carp Veaceslav” împotriva lui Vasile Cercel și Gospodăria Țărănească „Cercel Vasile” privind repararea prejudiciului.

Se menține hotărârea Judecătoria Cahul din 10 aprilie 2015 prin care s-a respins cererea de chemare în judecată înaintată de Veaceslav Carp și Gospodăria Țărănească “Carp Veaceslav” ca neîntemeiată.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței

Svetlana Filincova

judecători

Sveatoslav Moldovan

Iurie Bejenaru

Dumitru Mardari

Maria Ghervas